

ХРОНИКА

Научни скуп

СТО ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ОД УСПОСТАВЉАЊА ДИПЛОМАТСКИХ ОДНОСА ЦРНЕ ГОРЕ СА ВЕЛИКИМ СИЛАМА НАКОН СТИЦАЊА НЕЗАВИСНОСТИ 1878

Подгорица, 20. и 21. октобар 2009.

У Подгорици је 20. и 21. октобра 2009. одржан научни скуп у организацији Историјског института Црне Горе, под називом *Сто тридесет година од успостављања дипломатских односа Црне Горе са великим силама након стицања независности 1878*. Отворио га је директор Историјског института Црне Горе, др Радослав Распоповић, а присутне су поздравили предсједник владе Црне Горе господин Мило Ђукановић и ректор Универзитета Црне Горе проф. др Предраг Мирановић, којима је директор др Распоповић уручио и репринт издање Берлинског уговора. У свечаном дијелу потписани су Споразум о сарадњи Историјског института Црне Горе са Универзитетом „La Sapienza“ из Рима и Споразум о сарадњи Историјског института Црне Горе са Институтом за славистику Руске академије наука из Москве.

Радни дио скупа је био подијељен у четири панела, од којих је први почео непосредно по завршетку свечаног отварања. Проф. др Радослав Распоповић је отворио радни сегмент излагањем рада под насловом *Значај међународног признања у процесу израстања државно-правног субјективитета Црне Горе*, а затим су слиједила излагања проф. др Антонела Бијађинија *A close relationship: Italy and Montenegro after 1878*, проф. др Саше Марковића *Француска штампа и Берлински конгрес* и проф. др Бернара Лорија *The role of Dervish pasha in the Eastern crisis*. Након паузе, панел је настављен излагањима проф. др Живка Андријашевића *Година 1878. као граница епоха*, др Стјепана Матковића *Црна Гора у погледима хрватске политике, 1878 - 1918*, проф. др Људмилае Кузмичове *Владајући дом Романових о перспективама развоја црногор-*

ске државности крајем XIX - почетком XX вијека и проф. др Карла Касера *Austro - Hungary and the independence of Montenegro*.

Други панел је донио радове мр Славка Бурзановића *Цезар Дуррандо*, др Саша Кнежевић *Велике силе према захтјевима Црне Горе у анексионој кризи* и проф. др Јарослав Вишњакова *Руско - црногорски односи у контексту развитка догађаја босанске кризе 1908 – 1909*. Тиме је завршен рад првог дана скупа, а те вечери је учесницима уприличена и посјета винском подруму компаније Плантаже.

Други дан скупа је отпочео трећим панелом у оквиру кога су презентирани радови др Сенке Бабовић Распоповић *Прва деценија црногорске државне независности - европски пут*, др Момчила Пејовића *Црногорци на школовању у иностранству као стипендисти страних влада*, др Звездана Фолића *Друштвене прилике и потписивање конкордата између Црне Горе и Свете Столице 1886. године*, др Угура Озчана *Ottoman financial aid for Montenegro and loan agreements between Ottoman state and Montenegro* и др Драгане Кујовић *Исељавање муслимана из Црне Горе након Берлинског конгреса као тема на страницама Историјских записа*. Након паузе рад је настављен излагањима *Руска дипломатија о српско - црногорским односима 1900 – 1903*, проф. др Сузане Рајић, *Црна Гора и Француска - дипломатски односи* академика Ђорђа Борозана, *Црна Гора и међународне изложбе крајем XIX и почетком XX вијека* мр Татјане Копривице и завршен радом мр Аднана Пепића *Новине Малумат о посјети књаза Николе Истанбулу 1899. године*.

На четвртном панелу су своје радове презентирали проф. др Massimo Bucarelli *D'Annunzio and the independence of Montenegro 1919 – 1920*, др Хатица Орук, *Дјела о Црној Гори написана у вријеме султана Абдул Хамида II*, академик Зоран Лакић *Положај независне Црне Горе - данас - и њена међународна политика - некад (кроз историју)*, мр Жарко Лековић *Дробњак након Берлинског конгреса* и мр Раденко Шћекић, чије је излагање *Идеја црногорске државне независности у унутарполитичком животу Црне Горе почетком XXI вијека* представљало уједно и последње на овом скупу.

Након завршетка скупа су организована и два предавања у Историјском институту Црне Горе, а која су одржали проф. др Карл Касер и др Стјепан Матковић. Професор Касер је, у предавању под насловом *Austro-Hungary and the Balkan Wars*, изнио занимљиву и инструктивну анализу аустроугарске спољне политике према Балкану у последњим деценијама XIX и почетком XX вијека. Др Матковић је, говорећи о организацији, инфраструктури и трендовима у хрватској историографији, на један елегантан и непретенциозан начин представио функционисање тамошњег рада у струци и науци. Ауторизовани текстови ових преда-

вања, заједно са пуним верзијама радова презентираних на скупу, биће штампани у наредном броју *Историјских записа*.

Организацијом овог научног скупа, као и активностима и контактима на његовим маргинама, Историјски институт Црне Горе се поново нашао у центру научних збивања у земљи. На скупу је учествовало 25 историчара из Русије, Аустрије, Италије, Француске, Турске, Србије, Хрватске и Црне Горе, а мултидисциплинарност приступа изучаваним питањима, која се кретала у различитим хронолошким, тематским и методолошким распонима, само је још једном доказала да за историју Црне Горе итекако постоји научно интересовање, као и да је њено посматрање и проучавање у контексту ширих и дуготрајнијих процеса на Балкану и Европи један од најкраћих путева ка уклапању у савремене историографске трендове и токове.

Иван Лаковић